

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
vsa ponedeljek jutraj. — Na roča se posebej in velja po pošti prejemana Din 4.-, po raznašalcih dostavljena Din 5.- mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja

PLANINE SO TERJALE NOVO ŽRTEV

Na Kalški gori se je v nedeljo smrtno ponesrečil ljubljanski akademik Bojan Lovša

Kamnik, 2. junija.

V nedeljo popoldne so bili kamniški reševalci pozvani na pomoč na Kokrsko sedlo, kamor se je nemudno napotilo pet dobro opremljenih gorskih vodnikov. V koči na Kokrskem sedlu so našli čisto izčrpanega akademika Mirka Pleterskega in njegovega rešitelja Maksa Jamnika iz Ljubljane. Izvedeli pa so tudi, da leži drugi akademik, Bojan Lovša mrtev, nekje v globini pod severno steno Kalške gore.

Oba akademika, Lovša in Pleterski, sta se napotila za praznike v Kamniške planine in dospela že v soboto na Kokrsko sedlo. Tamkaj sta se pomenkovala z oskrbnikom Francetom Erjavčkom in izjavila nem drugim, da imata namen preplezati Kalško gore. Oskrbnik jima je to odsvetoval, vendar sta ostala mladeniča trdna in nista hotela odstopiti od svojega namena. Prenočila sta v koči, jutraj pa sta se odpravila na pot. Oskrbnik ju je še enkrat

nujno posvaril in jima obrazložil vse nevarnosti, ki ju čakajo sprčo dežja in snega. Zlasti ju je opozarjal na to, da so skale zdaj vse razmajane, zaradi česar so prijemi nezanemljivi. Vse prigovarjanje pa ni zaleglo. Mlada turista sta se kmalu oddaljila od koče in se začela vzpenjati v severno steno Kalške gore. Preplezala sta že vso steno in se že vračala po snežišču domov, ne da bila navezana na vrvi, kar je bila velika nevarnost. Bila sta po vrhu še brez cepinov, kar je postalo zanj usodno. Lovša se je hotel po običaju zapeljati po snegu. Izgubil je ravnotežje in ker se ni mogel ustaviti, ga je zaneslo v prepad. Njegov tovariš je začel klicati na pomoč. Služajno ga je slišal turist Maks Jamnik, ki se je podvil v smer, odkoder je žul klice, in po dobri uri napornega plezanja dospel do Pleterskega. Vsega premeženega je zatem spravil do koče na Kokrskem sedlu, kjer je oskrbnik izvedel za nesrečo. In

o njej je nemudno poročal v dolino.

Truplo ponesrečenega Bojana Lovšeta so našli in so ga s precejšnjim naporom okrog 11. dopolne prinesli v Kamniško Bistrico, kjer so ga položili v kapelo. O tragičnem dogodku je bil obveščen tudi pokojnikov oče, upokojen orožniški narednik, ki stanuje v Ljubljani, Pot na Rakovo jelo. Oče se je skupaj s hčerko, Bojanovo sestro, takoj odpeljal v Kamnik, odkoder se je popeljal z avtomobilom v Kamniško Bistrico, da uredi vse potrebno za pokop ljubljene sina edinca.

Pokojni Bojan Lovše je šel šele 21 let in je bil slušatelj rudarskega oddelka ljubljanske univerze. Bil je nadarjen in priljubljen mladenič. V prostem času je rad posekal planine, ki so mu zdaj ugrabile mlado življenje. Nedavno se je udeležil plezalnega tečaja TK Skale in je krepko pomagal v šoli svojemu učitelju Mirku Pleterskemu, ki je bil tudi z njim na usodni turi in je le po naključju ušel smrti. Mezdno gibanje stavbinskega delavstva

Kongres JRZ

Predsednik vlade dr. Stojadinović o programu in organizaciji Jugoslovenske radikalne zajednice

Beograd, 1. junija. Prvi državni kongres Jugoslovenske radikalne zajednice je bil odprt danes dopoldne v prostorih JRZ v Beogradu. Na kongres je prišlo po službenem poročilu okrog 500 delegatov iz vseh krajev države. Navzoči so bili tudi mnogi poslanci in senatorji, ki pripadajo JRZ, ter vsi ministri razen ministra vojske. Predsedoval je ministrijski predsednik dr. Stojadinović, ki je uvodoma predlagal vdanostne brzojavke. Nj. Vel. kralju ter vsem trem namestnikom.

Glavna točka današnjega dnevnega reda je bilo poročilo predsednika dr. Stojadinovića, ki je o programu JRZ izjavil med drugim:

Naša stranka je za monarhijo in za narodno dinastijo Karadjordjevičev. Mi smo za monarhijo, ker verujemo, da je za našo državo edino mogoča vladavina. Brez monarhije ni Jugoslavije! Brez Jugoslavije ni življenja! Naša stranka je tudi za dinastijo Karadjordjevičev, ker je izšla iz naroda in ker je že pred več ko 100 leti vezala svojo usodo na usodo srbskega naroda in nato na usodo vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker je vzpostavila narodno svobodo in parlamentarni režim pod velikim kraljem Petrom I in zedinila Jugoslovane pod viteškim kraljem Aleksandrom I.

Mar mislite, da so strelci plačancev 9. oktobra 1934. v Marseilu zadeli samo osebnost našega kralja? Ne! Ne, zadeli so v srce Jugoslavije. Preko kralja so hoteli uničiti njegovo državo. Na vso srečo so se naši sovražniki hudo prevarili. Kralj je padel, kralj je umrl, v svoji veliki oporoki pa je določil visoke namestnike, da izvajajo kraljevsko oblast. Na prestolu Jugoslavije je danes naš ljubljani kralj Peter II. Naša dolžnost je dvojna, da pomagamo do polnoletnosti kralja, kraljevskemu namestništvu pa izvrševanju njegove visoke dolžnosti, da očuvamo in jačimo Jugoslavijo ter da se zberemo okrog prestola uprli z očmi v mladega kralja, našo bodočnost in naše upanje.

Prijatelji in neprijatelji naši so lahko videli, da je Jugoslavija močna in solidna tvorba, zelo trdno zgrajena ladja, ki lahko preplavljata tudi največje viharje. Jugoslavija ima svedoča kot relativno mlada država tudi svoje težave, ki se v glavnem tičejo njene notranje ureditve. Toda katena država nima svojih skrbi? Pogledajte okrog nas, nikjer ne boste našli države, v kateri ne bi bilo treba reševati zelo težkih vprašanj. Videli boste, da je pri nas boljše, kakor pri mnogih in mnogih.

Sedem dobrih in sedem slabih let

Prišli ste v Beograd iz raznih krajev države. Videli ste nepregledna polja budno obdelane zemlje, kjer dosega pšenica višino človeka, kjer koruza naglo raste. Letina bo letos ogromna. Edini problem je ta, da dosežemo čim boljše vnovčenje te letine. To je vsa naša »nesreča«. In zato smo mi, ki smo na vladi in blizu vlade, srečni, da bomo po vsem sodeč, imeli odlično žetev, kot znamenje sedmih dobrih let po sedmih slabih letih. Pa se še zmerom pri nas najdejo ljudje, ki bodo nagubani lic in nezadovoljni rekli: »Da, da, rodilo je dobro, ali baš to je nesreča, ker bo cena padla. Taki so oni večni nezadovoljci, ki ne vidijo, kaj pomeni dobra letina za ves narod. Oni ne vidijo, da je najvažnejše: ne biti lačen! Vprašajmo se, kako bi bile druge države srečne, ko bi imele žitnico kakršno imamo mi.

Sankcije niso katastrofa

Kvaliteta našega lesa je znana ne samo v Evropi, nego tudi širom sveta. Sedaj imamo male nepriljivosti zaradi sankcij, ali pa so sankcije kakšna katastrofalna nesreča, le b za vse večne čase zadela našo lesno industrijo? Jasno je, da niso, nego da pomenijo je trenutno malo manj prodaje našega lesa v tujini. Ne smemo pozabiti osnovnega dejstva, da smo mi po svojem lesu zelo bogata država, in da v našem lesnem bogastvu leži velik vir naše gospodarske prosperitete.

Prav tako velik bogastvo pa najdete pri nas tudi tujci, če se govori o rudnih zakladih. V državi imamo bokeri in železo i svinca i premoga i soli, pa celo zlata in srebra. Turizem donaja danes naši državi več kakor izvoz kateregakoli produkta. Gospoda, mi smo velika in s prirodnim bogastvom obdarjena dežela.

O prejšnjih režimih

Kar pa nam manjka, to je malo več sloge in medsebojnega razumevanja, spoštovanja tujih nazorov, iskrena želja po bratskem sporazumu. Srbi, Hrvati in Slovenci morajo skupno v atmosferi zaupanja graditi notranji ustroj svojega lastnega doma. V tem pogledu smo doslej največ trpeli po integralnih spatriotih, ki so se predlagali za edine čuvare Jugoslavije, za edine borce za državno in narodno edinstvo. Danes v očeh teh ljudi celo naša stranka JRZ ni dovolj nacionalna. Nacionalni so samo pohorci, JNS! A kaj smo mi, gospoda? Kaj je g. dr. Korošec, ki se je s svojimi prijatelji boril za jugoslovenstvo že pred polomom Avstrije v dunajskem parlamentu? Kaj je g. dr. Spaho, katerega prijatelji muslimani iz Bosne in Hercegovine so s puškami v rokah sprejeli avstro-

ogrsko okupacijsko vojsko, kasneje ramo ob rami šli s pravoslavni brati Srbi v borbo za prosvetno in versko avtonomijo? Kaj sem jaz, gospoda, katerega praded je kot menih-Dobošar in vojvoda že pred sto leti zaklinjal Srbe, naj se bori za svobodo zlato? In kaj ste vi vsi tu, gospodje, ali sme kdo reči, da ste anacionalni elementi? Od leta 1932. pa vse do pred 11 meseci, so vladali v tej državi ljudje iz JNS pod raznimi vladami in firmami. Vsak dan in sleherno uro na dan so se trkali na prsa in prisegali na državno in narodno edinstvo, med tem pa, ko bi oni morali svoje edinstvo izvajati, je bil g. dr. Korošec interniran na Hvaru, dr. Maček v zaporih v Mitrovici, dr. Spaho aretiran v Sarajevu, pri meni pa so se vršile policijske preiskave. In zato ni nikako čudo, da so nam ti gospodje poleg drugih mnogih skrbi pustili v zapuščini tudi nerešeno hrvatsko vprašanje. Ali ni zares čudo, da ima gospoda pri JNS danes pogum, da nam sedaj kliče, da hrvatsko vprašanje ni rešeno in da hrvatsko vprašanje še zmerom obstaja. Ali smo mi iz JRZ krivi, da to vprašanje obstaja? Pa čeprav so nam zapustili v dedščino mnogoštevilna in zelo težka vprašanja, imamo mi, gospodje, trdno in dobro voljo, silo in energijo, da vsa ta vprašanja uredimo.

JRZ in hrvatsko vprašanje

V naši JRZ je danes zbrano največje število Srbov, Slovencev in bosanskih Jugoslovenov, to je velika večina naroda iz vse države pod vodstvom ene in iste ideje z enim in istim programom. Če število Hrvatov v naši sredi ni veliko, nam to za sedaj ne povzroča nikakih skrbi. Izvajajoč svojo politiko popolne enakopravnosti vseh državljanov v tej državi, ravnašče se po načelu enakosti vseh plemen in ver ter visoko spoštujmo čuvstva vsakogar, bomo ustvarili v naši državi tako atmosfero medsebojnega zaupanja, v kateri bo tudi hrvatsko vprašanje, ki danes izgleda tako težko, vendarle mogoče lažje rešiti. Mi mislimo, da smo že s svojim dosedanjim delom mnogo doprinesli, da se to vprašanje vsestransko obravnava in njegova rešitev pripravi. Mi želimo, da bi bila objektivna in dobromamerna razprava o hrvatskem vprašanju mogoča tudi v bodoče, toda nihče naj iz te naše dobre namere ne izvaja zaključka, da bomo dopustili, da se uporabljajo pri tem metode, ki bi lahko rušile red in mir v državi. Kakor smo odpravili metode nasilja od zgoraj, tako bomo enako z najenergičnejšim nastopom in z vsemi zakonskimi sredstvi, ki so nam na razpolago, pobijali te metode, če se pojavijo od spodaj.

Napoved samouprave

V našem programu je naglašeno načelo samouprave v širokem obsegu. To je naš politični ideal. Mi bomo delali za njegovo ostvareitev. Že 11 let obstaja v našem javnem življenju velik nesporazum. Mi smo bili vedno za najširšo samoupravo, drugi so zahtevali avtonomijo, tretji federacijo. Nihče pa med tem ni podal točne definicije onega, kar je zahteval, in ni označil vsebine svojih želj. Mi smo za spoštovanje treh imen našega naroda. Mi smo za spoštovanje njihove enakopravnosti in njihovih tradicij. Mi želimo državno upravo v smislu narodnih želj in v skladu z njegovimi potrebami, prepustjač pri tem posameznim upravnim področjem, da uredi svoje potrebe, administrativne, gospodarske in finančne ter druge, kolikor so v zvezi s posamezni kraji, a na način, ki to urejanje ne dovede v nasprotje z državo in njenimi potrebami.

Pripravljač izvršitev osnovne misli našega programa bomo stopili pred vas s predlogi za konkretno rešitev teh naših, za narod in državno življenje tako važnih problemov. Mi imamo dobro voljo in dober namen. Če najdemo enako razpoloženje tudi na drugi strani, verujemo, da se bo rešitev našla mnogo prej, kakor se nana vadi misli.

Politični zakoni

V nadaljnjih svojih izjavah je dr. Stojadinović rekel, da je vlada JRZ obnovila demokracijo in državljanske svoboščine. Brez pretresljajev je spjelja državo iz težekega stanja na pravo pol. Omogočila je tako svoboden razvoj političnega življenja. Zato se nadeja, da bo lahko v kratkem uveljavila tudi svobodoumnejše politične zakone. Poprej pa je treba odstraniti elemente neredov, ki hočejo zlorabljati sveto dobrote narodnih svoboščin. Vlada bi grešila proti življenjskim interesom države, če ne bi bila oprezna pri izbiranju trenutka za politično reformo. Lahko je paradiirati na zborovanjih z zahtevu po nujnem uveljavljanju političnih zakonov. Mi pa, ki nosimo odgovornost za vsako usodo domovine, za red in varnost, moramo računati z dejstvom, da imamo tako na desni kakor na levi strani ljudi, ki zlorabljajo državljanske svoboščine.

V zaključnem delu svojega govora je g. dr. Stojadinović nakratko označil osnovne smernice naše zunanje politike, nato pa govoril o organizaciji JRZ, ki je z današnjim kongresom dovršena. Ljudstvo se je z vseh strani navdušeno zbralo v novi stranki, ki je že prebrodila svoje začetne težkote. Govor predsednika vlade so zbrani delegati večkrat prekinjali z odobravanjem in pritrdjevanjem, ko je končal pa so dr. Stojadinovića, dr. Korošcu in dr. Spahu priredili velike ovacije.

Huda letalska nesreča v Banjaluki

V nedeljo je letalo banjaluškega Aerokluba treščilo med izvajanjem akrobacij na zemljo ter sta oba pilota zgorela

Banjaluka, 1. junija. o. Na binokšno nedeljo se vrši v Banjaluki vsako leto velik sejem ter prireajo ob tej priloiki tudi običajne konjske dirke. Ker ima banjaluški Aeroklub svoje letalo, sta pilota Simić in Dejan Zita hotela pred zbranim občinstvom prirediti v zraku akrobacije, iz neznanih razlogov pa sta v višini 20 metrov izgubila oblast nad letalom, ki je s silno naglico treščilo navpično na zemljo med ljudi. Oba pilota sta v najhujših mukah pred očmi občinstva zgorela, izmed občinstva pa je bilo lažje ranjenih več ljudi, dočim je bil hudo ranjen samo neki policist, ki se bori s smrtjo. Danes ob 17. je bil pogreb obeh ponesrečenih pilotov, ki se ga je udeležila ogromna množica ljudi, kakor tudi zastopniki vseh banjaluških nacionalnih društev.

O nesreči so se doznale še naslednje podrobnosti:

Nesreča se je pripetila na letališču oblastnega Aerokluba, ki se nahaja na banjaluškem polju v bližini mesta. Dvosedežno letalo

oblastnega odbora je pilotiral Dejan Zita, tajnik Aerokluba in uradnik banske uprave vrlaske banovine. V letalu je bil tudi Dušan Simić, bivši pilot-mehanik. Letalo je padlo na zemljo pred hangarjem in sicer v trenutku, ko so ljudje odhajali z letališča od konjske dirke. Ponesrečeni Dejan Zita je bil edini sin starega banjaluškega učitelja, Dušana Simića, ki je po rodu iz Tešnja ter je bil pred kratkim sprejet kot mehanik v službo oblastnega odbora Aerokluba. Kakor objavlja oblastni odbor, Dejan Zita ni bil izprašan pilot ter je proti prelovi izvršil polet, ki se je končal tako katastrofalno. Samo slučaju se je treba zahvaliti, da ni bilo več žrtve sprčo velike množice, ki je bila ta čas na letališču. Letalo je slučajno padlo na mesto, ki je bilo izpraznjeno. Policijski stražnik Peter Klarič, po rodu iz Bosanske Grahovega, ki je komaj pred par meseci stopil v policijsko službo, je bil hudo poškodovan, ko je stekel proti kraju, kjer je menil, da bo padlo letalo na tla, da bi razgnal ljudi. Letalo ga je s svojim levim krilom zadelo v glavo ter ga močno poškodovalo, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo. Od letala, ki je zgorelo, je ostalo samo še kovinsko ogrodje.

Zmaga češkoslovaških Sokolic

Češkoslovaška vrsta si je priborila 428,6, jugoslovenska pa 400,3 točke

Ljubljana, 1. junija. Ob velikem zanimanju sokolskega članstva in ostalega občinstva se je vršila na binokšno nedeljo dopoldne v telovadnici na Taboru kot priprava za berlinsko olimpiado telovadna tekma med češkoslovaškimi in jugoslovenskimi Sokolici. Ko sta v telovadnici nastopili obe vrsti, sta bili burno pozdravljeni od gledalcev, zlasti severne seestre so bile deležne iskrenih ovacij. Prvi je pozdravil češkoslovaške Sokolice prvi namestnik staroste SSKJ Engelbert Gangl in v pozdravnem govoru poudarjal, da ne gre za zmago ene ali druge vrste, temveč za zmago sokolske ideje in sokolske telovadbe. Nato je izrekla v imenu načelnice SSKJ toplo pozdrav se načelnica Elza Skalarjeva. Obema jugoslovenskima govornikoma se je zahvalila za priščen sprejem in pozdrav načelnica COS Marie Provaznikova, ki je govor zaključila z vzklikom Nj. Vel. kralju Petru II. in Sokolu kraljevine Jugoslavije med živahnimi ovacijami občinstva. Obe tekmovalni vrsti sta se nato še medsebojno pozdravili s kratkim »Na zdars in Zdravo«, nato pa se je začela tekmovalna telovadba.

Kot sodnice so bile od COS sestre Mahlova, Peškova in Vokafeva, od SSKJ pa sestre Mozinova, Sepova in Trdinova, med tem ko sta bili vodnici tekme obe sestrinice. Tekmovalke so tekmovala v obveznih in prostovoljnih vajah na gredi, dvozišinski bradlji in v preskokih čez konja na šir brez ročajev. Tekmovalke niso tekmovala po narodnosti, marveč so bile pomešane med seboj, kakor je določil žreb vrstni red.

Najprej so absolvirale vaje na gredi. Na tem orodju so pokazale naše severne sestre izredno izurjenost. Videli smo prekrasne izvedbe, ki so zbujaile vihar odobravanja. Pa tudi naše Sokolice so se prav odlično odrezale, če pomislimo, da so bile na skupnem vežbanju komaj dober teden. Posebno pozornost so zbujaile češkoslovaške Sokolice v prostovoljnih vajah na gredi. Na tem orodju so zadivile s svojimi izvedbami češkoslovaške Sokolice Foltova, Dekanova, Sretrova in Hřebinova. Od Jugoslovenk so bile na izredni višini sestre Hribarjeva, Rupnikova, Pustiškova in Gopurenkova. Krpane izvedbe smo videli nato pri vajah na bradlji; tu so sestre Čehoslovanke pokazale vse svoje zmožnosti tako pri obveznih kakor tudi pri prostovoljnih vajah. Zlasti odskoje, ki jih po navadi vidimo lepe

pri članih, so sestre izvajale z največjo lahkoto. Posebno velik aplavz je doživela na bradlji svetlovna prvakinja Vlasta Dekanova, ki je izvedla prostovoljno vajo z vso lahkoto in eleganco. Izredno spretnost in izurjenost je pokazala tudi s. Vetrova. Od Jugoslovenk sta se postavili sestre Hribarjeva in Radivojevičeva. V spošnem pa so prevladovala na bradlji sestre Čehoslovanke, ki se jim pozna, da se pridno urijo na tem orodju. Pri preskokih čez konja, pri obveznih in prostovoljnih, so se postavile spet Čehoslovanke, od naših pa sta izvedli prostovoljne skoke odlično sestre Hribarjeva in Radivojevičeva.

Tekma, ki je bila izredno poučna, je pokazala, da so Čehoslovanke na izredno visoki stopnji v orodni telovadbi, med tem ko se je pri naših tekmovalkah opazila majhna vznemirljenost, ker so po večini mlade tekmovalke, ki so prvič nastopile na dokaj težavni tekmi. V splošnem moremo reči, da so bile naše kos Čehoslovanke pri obveznih vajah, medtem ko so jih pri prostovoljnih vajah Čehoslovanke visoko nadkri-

li. Stanovanjski urad Ljubljanskega velesejma potrebuje za 3. in 4. junija večje število sob, v prvi vrsti z eno posteljo. Prosimo, da se te sobe nujno javijo v pisarni stanovanjskega urada na glavni postaji pri izhodu. Uradne ure od pol 8. do 22. Telefon 27-20.

Ljubljanski velesejem nudi svojim obiskovalcem ogled

VARIETE

predstav zastoj.

2 predstavi dnevno: ob 1/6. in 9. uri zvečer

Svetovni artisti
Vratolomne atrakcije
Dresura živali.
Salve smeha
3 Tayler, 4 Margilles, Fama, 4 Weimann, 4 Soundy's, 2 Barrisons itd.

Od 30. maja do 8. junija. Pred paviljonom K.

Konferenca JNS v Zagrebu

Zagreb, 1. junija. o. Danes je bila v hotelu »Esplanade« banovinska konferenca JNS za savsko banovino. Konferenca so se poleg drugih udeležili senatorji Jovo Banjanin, dr. Peter Zec, dr. Josip Nemeš, dr. Savo Ulmarić, bivši ministri Juraj Demetrović, dr. Lavoslav Hanžek, dr. Dragan Kraljević, narodni poslanci dr. Jurisa, inž. Horvat, dr. Marković, prota Ivančević, dr. Došen dr. Kalember, Cvetić, Sokolović, Kováč, Novaković. Fizič ter delegati sreskih organizacij JNS iz vse savske banovine. Kot gost sta iz primorske banovine prisostvovala senator in minister n. r. dr. Grisa Andjelinić ter narodni poslanec inž. Pastrović. Za predsednika konference je bil izvoljen senator dr. Jovan Banjanin, ki je imel glavno poročilo o političnem položaju v državi, o obnovi dela JNS ter o izpremembi statuta JNS. Po njegovem poročilu je imel daljši govor o političnem položaju bivši minister Juraj Demetrović, ki se je zlasti bavil z hrvatskim vprašanjem. Izvajanja Banjanina in Demetrovića so bila sprejeta z velikim odobravanjem.

Po krajšem odmoru je poseben odbor predlagal listo novega predsedstva banovinskega odbora JNS za savsko banovino. Njegov predlog je bil sprejet soglasno. Izvoljeni so bili za predsednika banovinskega odbora Juraj Demetrović, minister na r. iz Zagreba, za podpredsednika Matija Maksimović, trgovec iz Gospića; dr. Matej Perić, odvetnik iz Osijeka; ter Milan Pavlačić, posestnik iz Karlovca; za tajnika Josip Cvetić, narodni poslanec iz Zagreba; za blaginjaka pa Dušan Buijić, trgovec z Grubišnega polja. V banovinskem odboru so tudi iz vsakega sreza banovine 1 do 3 delegati, ki so jih predlagale sreske organizacije. Po izpremenjenem statutu JNS je bil prav tako soglasno izvoljen izvršni odbor JNS za savsko banovino, ki ima 21 članov. Po konferenci so imeli delegati skupen obed. Popoldne od 18. do 20 je bila prva seja novo izvoljenega izvršnega odbora, na kateri so bili podani referati o razmerah v vseh srezih savske banovine ter so bile določene smernice za nadaljnje organizacijsko delo JNS.

Kongres inženjerjev in arhitektov

Proslava 80letnice Nikole Tesle — Prvo med javnimi deli: zveza Slovenije z morjem — Potreba izprememb v tehničnem študiju

Bled, 1. junija. Na binkoštno praznike je zasedal na Bledu 17. kongres naših inženjerjev in arhitektov, ki je bil glede na vlogo, ki pritiče inženjerskemu stanu v reševanju današnjih gospodarskih nepravil, in posebej še, ker se je vršil v okviru proslav 80letnice Nikole Tesle, deležen vsestranske pozornosti. Delo kongresa je bilo mimo reševanja stanovskih vprašanj in prvi vrsti posvečeno organizaciji velikih javnih del, ki so nam po eni strani sama po sebi potrebna v notranji organizaciji naše države, hkratu so pa edino uspešno sredstvo za zmanjšanje brezposelnosti, ki čedalje huje pritiskajo na vse javno življenje.

Kongres je zbral na Bledu nad dve sto delegatov in članov posameznih sekcij Zdrženja inženjerjev in arhitektov iz vseh krajev države. Večina udeležencev je prišla na Bled že v soboto, ko se je vršila popoldne v Jeklerjevem hotelu plenarna seja glavne uprave, na kateri se je določil podoben program za nedeljsko zasedanje glavne skupščine in za delo v posameznih skupščinskih odborih.

Svečana otvoritev kongresa

Na glavni in svečani del kongresa, ki je bil v nedeljo, so se zbrali delegati in gostje v veliki dvorani Parkhotela. Skupščina je otvoril in vodil predsednik združenja, profesor beogradske tehnike inž. Dušan Tomić, ki je po pozdravnem uvodu obrazložil namen kongresa, ki naj se v prvi vrsti bavi z organizacijo velikih javnih del, zlasti z izpolnitvijo našega cestnega in železniškega omrežja iz milijardnega državnega sklada, določenega v ta namen. Poudarjal je, da bi moralo biti Zdrženje inženjerjev in arhitektov glavni posvetovalni faktor v tej organizaciji. Mimo tega bi moral kongres zavzeti konkretno stališče glede na načrt študija na naših tehniških visokih šolah ter izraziti svoje mnenje glede prehoda absolventov tehničnih srednjih šol na tehnične visoke šole.

Po govoru predsednika so pozdravili kongres zastopnik gradbenega ministrstva inž. Bojko Bouček, ki je zagotovil zborovalcem, da bo gradbeni minister vse storil, da se bodo začela letos izvajati v državi velika javna dela, ki bodo dala zasluga ne samo delavstvu, ampak tudi mnogim tehničnim močim, ki doslej niso

podlago materialne kulture, ampak tudi vzor vzglednega patriota, ki je zmerom delal za slavo našega imena v tujini. Po govoru predsednika Tomića so zborovalci stoji zaklicali: »Slava Nikoli Tesli!«

Potreba javnih del

Za svečanostjo se je začel delovni del kongresa. Konstituirali so se delovni odbori nato pa so se začele obravnavati posamezne točke dnevnega reda o delu glavne uprave združenja in letu 1935/36. Zborovalci so pokazali veliko ekspanzivnost in so se že dopoldne rešila mnoga vprašanja, tičjoča se notranje organizacije združenja in vprašanja odnosov združenja do raznih problemov javnega značaja. Daljša debata se je razvila le o vprašanjih študija na tehniških visokih šolah in odnosu med inženjerji in absolventi tehničnih srednjih šol. Podrobna obravnavanja teh vprašanj so bila poverjena posameznim delovnim odborom. Malo pred poldnevom je bil prvi del kongresa zaključen, nato pa so zborovalci šli na prijateljsko kosilo, ki jim je bilo prirejeno v hotelu Toplica.

Popoldne so se takoj sestali posamezni delovni odbori, da sestavijo resolucijo o predlogih in sklepah, ki so se obravnavali dopoldne na skupščini. Delo odborov se je tako zavleklo, da se je skupščina lahko ponovno sestala šele ob 18., to pot v dvorani Zdraviliškega doma.

Kongres je odobril poročila verifikacijskega in kandidacijskega odbora in pa finančnega odbora in odbora za »Tehnični list«. Nato se je začela debata o resolucijah, ki so jih predložili posamezni delovni odbori.

Resolucije

Glede resolucij, sprejetih na prejšnjih glavnih skupščinah, je bilo sklenjeno, da se glavna uprava ponovno zavzame za reševanje vprašanja stanovske svojine, ki je nujno potrebno, da pridejo zlasti v večjih mestih finančno šibki sloji do svojih stanov. Dalje naj uprava pospeši rešenje peticij socialnih vprašanj inženjerskega stanu, zlasti vprašanje socialnega zavarovanja, minimalnega zaluška in zaposlitve mladih moči. Resolucija zahteva, da se obvezo zavarovanje za primer bolezni in nesreče, ki obstoja za privatne nameštence in delavce, razširi tudi na vse javne nameštence in zlasti tudi na inženjerje vseh strok. Nujno nam je potreben zakon o zavarovanju vseh nameštencev za primer brezposelnosti. Resolucija tudi ponovno zahteva, da se naslov inženjerja zaščiti, kakor so zaščiteni naslovi zdravnikov in pravnikov.

Soglasno in z velikim odobravanjem je bila sprejeta resolucija odbora za javna dela, ki pravi med drugim:

Javna dela predstavljajo eno izmed najvažnejših vprašanj državne ureditve tako v ekonomskem kakor tudi v socialnem pogledu in v pogledu varnosti države, kot celote. Ker so se doslej javna dela izvrševala brez ustaljenega programa, smatra združenje za potrebno, da se za njih izvrševanje izda nova uredba s sodelovanjem ne samo odločilnih činiteljev, temveč tudi vseh gospodarskih ustanov, in prvi vrsti pa

POGLEJTE ME, kako sem vesela in zdrava, ker uživam vedno »ETA« ovsene kosmiče, ki krepijo mišice, pospešujejo prebavo in jačajo kosti!

Obiščite nas na velesejmi, paviljon H koja 273-275, kjer dobite brezplačne vzorce naših odličnih »ETA« ovsenih kosmičev.

z najaktivnejšim sodelovanjem Zdrženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov. Ta uredba bi morala zajeti program za čim daljše razdobje in za čim širše področje javnih del. Zagotoviti se mora tudi vrstni red. Za finansiranje teh del je treba osloviti sklad, v katerega bi se stekali določeni državni dohodki, da bi se iz njega lahko odplačevala posojila za izvrševanje javnih del. Glede novih investicij za gradnjo železnice smatra združenje, da je treba tudi v tem vprašanju pritegniti združenje k sodelovanju in k pripravi programa za nova dela. Hkratu poudarja glavna skupščina, da se mora smatrati med temi investicijami za eno izmed najbolj perečih zveza dravske banovine z morjem.

Na koncu določa resolucija, naj se organizacija javnih del temeljito preuči v okviru posameznih sekcij, ki naj do konca oktobra dostavijo svoje predloge, nato pa bo glavna uprava sklicala konferenco delegatov posameznih sekcij, da bodo sporazumno sestavile program o javnih delih za vso državo. Konferenca se mora sestati najkasneje do konca novembra.

Po tej resoluciji, ki predstavlja zlasti za dravsko banovino velik korak na poti k izpolnitvi preproste prometne mreže, je bila sprejeta še resolucija o tehničnem študiju. Resolucija zahteva, da se postavi na tehnični fakulteti v Zagrebu in Ljubljani moderne stavbe, ker je v današnjih zaslikih prostorih študij skoraj nemogoč. Glede nove uredbe o tehničnih fakultetah na univerzah v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu zahteva resolucija, da se posamezni členi te uredbe, ki onemogočajo študij socialno šibkejšim revidirajo. Za absolvente tehničnih srednjih šol je potrebno olajšanje dosedanje prakse, ko je moral absolvent tehnične srednje šole delati izpite za vse razrede višje gimnazije in maturo, ako se je hotel vpisati na fakulteto. Poslej naj bi se uvedel namesto tega samo sumarni diferencni izpit iz predmetov, ki se na srednjih tehničnih šolah ne predavajo.

Nadalje se je združenje izreklo proti temu, da bi obstajali na umetniških akademijah, ki se nameravajo dvigniti v čin fakultet, posebni oddelki za arhitekturo, ker nam te oddelki za arhitekturo na obstoječih tehniških fakultetah vzgajajo zadostno število arhitektov.

Na koncu so bile sprejete še resolucije o preprobnih normalizacijah tehniškega materiala in sklepi, kako naj bi se v bodoče postopalo pri državnih nabavah. Na to je bila skupščina zaključena.

Udeleženci kongresa so se zbrali na slavnostni večerji v Parkhotelu, ki je ob mnogih lepih napitkih trajala pozno v noč.

Glavna skupščina inženjerskih komor

Obenem s kongresom Zdrženja inženjerjev in arhitektov se je vršila na Bledu tudi glavna skupščina inženjerskih komor pod predsedstvom g. inž. Lenarčiča, predsednika Zveze industrijcev. Skupščina je bila v ponedeljek v dvorani Zdraviliškega doma. Udeležili so se delegati inženjerskih komor iz Ljubljane, Zagreba, Novega Sada in Beograda. Poročila uprave so zborovalci soglasno sprejeli. V dis-

kusiji so se obravnavala razna perea vprašanja. Zborovalci so se soglasno izrekli za vse resolucije, ki so bile že sprejete na skupščini Zdrženja inženjerjev in arhitektov, ker so člani komor hkratu tudi člani združenja. S skupščine sta bili poslani vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. pozdravna ministru za trgovino in industrijo.

Esperantisti so se zbrali

IX. kongres jugoslovenskih esperantistov je bil močna manifestacija za uveljavljanje mednarodnega jezika

Ljubljana, 1. junija. Med prireditvami, ki so nam jih prinesli binkoštni prazniki, je dal deveti kongres jugoslovenskih esperantistov Ljubljani še posebno izrazit pečat. Tramvajski vozovi so se za to priložnost okrasili z narodnimi in esperantskimi zastavicami z zeleno zvezdo, v večini jugoslovenskimi in esperantskimi zastavicami je bil okrašen Kongresni trg pred Filharmonijo, kjer se je vršil glavni del kongresa, na Gradu pa je vse praznične večere blestel velik napis v elektrinih žarnicah »Bonvenon en la mednarodnem jeziku klial gostom iskreno dobrodošlico.

Prvi kongresisti so prispeli že v soboto dopoldne, glavni dotok pa se je začel šele proti večeru, ko sta zagrebški potniški in brzi vlak pripeljala številne delegacije iz vse države. Organizacija sprejema je bila prav posrečena in na goste je napravilo kongresno mesto, že na kolodvoru, ki je bil ves v narodnih in esperantskih zastavah, močan vtis.

Vrsto prireditve je otvorila akademija v dvorani Kazine, za katero je vse točke pripravil za služni pionir esperantske kulture prof. Modrijan. Poleg delegatov in drugega občinstva so večeru prisostvovali tudi nekateri predstavniki javnega življenja, med njimi predsednik mestne občine dr. Adješić in predsednik apelacijskega sodišča dr. Golja. Za uvod umetniškega programa, v katerem je zlasti mnogo zaslužene pohvale žela pozdravna deklaracija gđ. Trtnikove v lepi gorenjski narodni noši, je godba Zarje zaigrala marš »Vivu Esperanto!«, predsednik pripravljalega odbora Kozlevčar pa je imel pomemben po-

zdravni nagovor najprej v slovenskem, nato v mednarodnem jeziku. Glinjiv prizor se je nudi občinstvu, ko je nastopila slepa deca iz Zagreba in v esperantu odpevala dva pesmi, nato pa izpričala svojo privrženo glasbeno kulturo še na tam. Buricah. V nič manjši meri niso vzgale tri pesmi slepe esperantistke in koncertne pevke gđ. Kranjčeviće iz Zagreba. Pravega triumfa so bile deležne slovenske narodne in umetne pesmi, ki sta jih zapela solist Miro Dojčinčar in kvartet Završana ml. Pravi val navdušenja je vzbudila esperantska himna, ki jo je na koncu zapej kvartet ob spremljevanju orkestra.

V nedeljo se je kongres nadaljeval s skupno mašo v uršulinski cerkvi, pri kateri je pater dr. Velnič iz Dubrovnika imej lepo pridigo v esperantu, slepa deca pa je prav tako v mednarodnem jeziku pela cerkvena pesmi. Ob 10.30 je sledila svečana otvoritev kongresa v dvorani Filharmonije. Zborovanju so med drugim prisostvovali tudi pokrovitelji dr. Natlačen, častni predsednik župan dr. Adješić, pred. sednik apelacije dr. Golja in finančni direktor Sedlar. Spored je spet otvorila godba Zarje z esperantsko himno, nato pa je goste pozdravil predsednik Kozlevčar, nakar je bil na njegov predlog izvoljen poseben kongresni odbor z dr. Maruzjem na čelu. Otvoritveno besedo je imel ban dr. Natlačen, ki je podčrtal pomen esperantskega gibanja za zbližanje med narodi in za svetovni mir, nato pa je še župan dr. Adješić v kratkem nagovoru naglasil pomen mednarodnega jezika za male narode. Med iskrenim odobravanjem sta bili sprejeti vdanostna brzojavka Nj.

Vel. kralju Petru II. in pozdravna brzojavka predsedniku vlade, nato pa je imel predsednik Maruzzi globoko zasnovan govor o misli, kakršna je naložena esperantu predvsem v današnjih časih gospodarskega, kulturnega, socialnega in političnega razdora. Završanov kvartet je zapej v esperantu »Slovenec, Srb Hrvat« in vnovič vzbudil vihar iskrenega navdušenja, nato pa je sledila dolga vrsta pozdravnih nagovorov. Mimo drugih so izrazili najboljše želje kongresu delegat mednarodne zveze Rotkvič, zastopnik akademikov. esperantistov dr. Lapena iz Zagreba, zastopnik delavskih esperantistov Kolaric, zastopnik kapoliških esperantistov Golobič iz Jesenice, v imenu slepih esperantistov Levstik iz Ribnice in mali Fancek iz Zagreba, zastopnik grafičnih delavcev Preksavec iz Zagreba, odposlanec bolgarskih esperantistov Krestanov in zastopnik avstrijskih esperantistov Komposch iz Celovca. Ko so izrekli svoje pozdrave še

Znamka

Elegantnih, kakovostnih in času primeren oblik. Presenetljiva je naša nova kolekcija Jankerjev in letnih kaša hlad

„TIVAR OBLEKE“.

Ljubljana čez praznike

Ljubljana, 1. junija. Deževna sta bila božič in velika noč in zlat smo imeli tudi deževne binkošti, da so šli vsi načrti za izlete po vodi. Spričo slabega vremena so ljudje polnili kinomato-grafe in gledališče, a prav dolgega obiska je bil deležen tudi Ljubljanski velesejem.

Brata Vidmarja razstavljata

Med prireditvami, ki so o binkoštnih praznikih vzbudile največ upravičene pozornosti, je brez dvoma kolektivna razstava slikarjev Nandeta in Draga Vidmarja v Jakopičevem paviljonu. Razstavo, ki se vrši pod okriljem »Slovenskega lika«, je v petek zvečer otvoril pred številno zbranim občinstvom konservator dr. Stele, ki je še posebej pozdravil inšpektorja Dolence za banko upravo, načelnika kulturnega oddelka dr. Moleta za mestno občino, predsednika dr. Windischerja in upravnika Zormana za Narodno galerijo ter poljskega generalnega konzula dr. Fiedler-Albertja z gospo soprogo iz Zagreba.

Potniškega letala z Dunaja ni bilo

Danes bi morala biti tudi vzpostavljena redna letalska zveza na progi Dunaj-Gradec-Celovec-Ljubljana-Sušak, a izredno slabega vreme je to preprečilo. Na ljubljanskem aerodromu so sicer uredili vse potrebno za sprejem potniškega aviona in prvih gostov, a že dopoldne so bili brzojavno obveščeni, da je polet odložen in da prispe potniško letalo s prvimi gosti šele jutri, a avstrijski letalski funkcionarji in odlični gostje pridejo z letalom v sredo in bo na aerodromu slovesen sprejem.

Birma

Včeraj in danes je škof dr. Rožman v stolnici birmoval otroke, in sicer jih je bilo letos oba praznika pri birmi 1798, to je nekoliko manj kakor lani. Izostal je dotok birmancev iz neposredne ljubljanske oko-

Veliko zanimanje za velesejem

Naš velesejem, ki je letos zares v vsakem pogledu sijajno pripravljen, pester in zanimiv, ima letos smolo. Deževno vreme je na binkoštno praznike marsikoga odvrgnilo od poseta, ki pa je bil navzlic temu zelo velik. Prispele je veliko število zunanjih posetnikov in tudi Ljubljanci si niso pustili vzeti prilike, da posetijo to odlično prireditve, saj vedo že vnaprej, da jim velesejem vsako leto nudi kaj novega in privlačnega. Takoj v nedeljo je prišla na velesejem skupina koroskih Slovencev, ki so se pripeljali iz Celovca na poset velesejske prireditve. Organizacija tega skupnega izleta so avstrijska oblastva olajšala s tem, da so izdala skupni izzen za vse izletnike. Nenavadno veliko zanimenstvo je prispelo tudi iz južnih krajev naše države, zlasti iz Beograda in Severne Srbije. Nadalje je velesejem posetilo 15 izletnikov iz Benetk, najavljenih pa je še več skupin iz Italije.

Ker je v nedeljo in ponedeljek skoro ves dan po malem deževalo, so se razmeroma številni posetniki mudili predvsem v paviljonih, kjer je bila zaradi tega precejšnja gneča. Zlasti v paviljonu, kjer je prirejena gostinska razstava, je bilo vedno vse polno ljudi. Že prvi dan je pokazal, da je ta zares skrbno pripravljena in zanimiva razstava posebna privlačnost letošnje prireditve.

V kupčjskem pogledu slabega vreme ni prav nič škodovalo. Za presojo našega gospodarskega življenja je velesejem nekaj barometra. Letošnja prireditve je že v prvih dneh pokazala, da se v našem gospodarstvu navzile težavam in sankcijam uveljavlja duh svežega življenja in optimizma, ki se kaže v tem, da se kupci hitreje odločijo za nameravan kup, kakor morda pred leti. Značilno je v tem pogledu, da so bile te dni sklenjene že razveseljive kupčije. Tako je prodanih že lepo število garnitur pohištva, mnogo avtomobilov in tudi v nekaterih drugih strokah so bile takoj v začetku sklenjene pomembnejše kupčije.

Veselični del velesejma je zaradi slabega vremena morda največ trpel. Posetniki so bili deloma tudi prikrajšani pri velesejm-

Zašumi in zakipli, žejo hitro pogasi. Naj bo staro, naj bo mlado, pije CLIO limonado!

Obiščite paviljon »CLIO« začetkom velesejma, levo!

zastopniki krajevnih edinic iz Jugoslavije, je predsedujoči zaključil zbor. Akademijo in slavnostno otvoritev kongresa je prenašala radijska postaja, in ker je oddajal prevzemati tudi dunajski radio, so mogli manifestaciji naših esperantistov prisostvovati poslušalci z vsega sveta.

Popoldne je nato zasedala glavna skupščina v mali dvorani Kazine, ki jo je ob številni udeležbi delegatov vodil predsednik Jugoslovenske esperantske lige dr. Maruzzi. Skupščina je sprejela nekaj važnih sklepov na področju svoje organizacije. Hkratu je bilo določeno, da se bo prihodnji kongres vršil v Zagrebu, kjer bo tudi za prihodnje leto ostal sedež zveze. Davi se je kongres nadaljeval s strokovnimi sejami delavskih, slepih in učiteljev esperantistov. Posamezne skupine so si ogledale še zbirke Narodne galerije in Narodnega muzeja ter razstavo slik bratov Vidmarjev v Jakopičevem paviljonu, ob 19. pa se je v Deljaski zbornici vršila zaključna seja kongresa.

Mezdno gibanje stavbinskega delavstva

Danes dopoldne se je vršilo v dvorani Delavske zbornice zborovanje stavbinskega delavstva, na katerem sta govorila gg. Leskovšek in Kopač. Po obširni, precej burni debati je delavstvo zaradi neprimerno nizkih mezd soglasno sklenilo, da ne sprejme pogojev delodajalcev, ki so jih stavili na anketi v Delavski zbornici. Da bi se ognili stavki, so delavski zastopniki izjavili, da so pripravljeni znižati zahteve. Ker pa na to delodajalci niso pristali, je delavstvo sklenilo, da stopi jutri v stavko, in sicer za zahteve, ki so bile v tarifni pogodbi prvotno naznačene.

Zelimo in upamo, da bo vendarle dosežen sporazum in da ne pride do stavke, ki bi gotovo imela neprijetne posledice za obe strani. Treba je le nekoliko uvidenosti na obeh straneh!

Smrtna žrtev noža

V Mateni vasi sta se 18-letni posestnikov sin Tone Kumše in neki njegov sosed že dalje čase gledala po strani, a 22. maja sta si skočila v las. Med prepričim je nasprotnik potegnil dolg kuhinjski nož in ga zarinil Kumšetu med rebra. Bojevitiga fanta so orožniki aretirali in spravili v Ljubljano, Kumšeta so pa morali naglo prepeljati v ljubljansko bolnišnico, kjer mu pa vsa umetnost zdravnikov ni mogla rešiti mladega življenja. Danes dopoldne okrog 11. je Kumše umrl.

Košir je umrl za poškodbami

Dne 22. aprila je delal 30-letni delavec Viktor Košir iz Radeč v kamolomu. Med kopanjem se je nenadno utrdil plaz zemlje in mladega delavca zasul. Nesrečniku je stnilo hrbtenico in so ga v brezupnem stanju prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je včeraj umrl.

„Z a d a m e“

Prinašamo redno zadnje novosti v plaščih. Modeli: DUNAJ — PARIS.

Pri odlični kakovosti nedosegljivo nizke cene.

TIVAR OBLEKE.

druge dobile zaposlitve. Kongres je nato pozdravil zastopnik ministra vojske in mornarice podpolkovnik Golubović. G. bana je nadomestil banki svetnik inž. Viktor Skaberne, ki je zlasti naglasil potrebo javnih del v organizaciji tujeskega prometa. V dravski banovini nam je v prvi vrsti potrebna moderna cesta od Maribora preko Ljubljane na Jadrans s stranskimi odcepi v notranjost države; to se čisto bi dobili prometno žilo, ki bi nam dovajala tujce iz vse Srednje Evrope. Drugo enako važno vprašanje za dravsko banovino je železniška zveza Ljubljane s Sušakom, ki se ne sme več odlagati. Inž. Skaberne je omenil tudi velike gospodarske koristi, ki bi jih prinesla elektrifikacija našega Primorja iz Kranjskih deželnih elektrarn. H kraju je še naglasil, da se javna dela ne sme izvrševati regionalno, ampak po široko zasnovanem načrtu izdelanem za daljšo dobo.

V imenu inženjerskih komor je pozdravil zborovalce predsednik inž. Smiljančič in naglasil koristi obeh organizacij od tesnega vzajemnega dela. Za Zvezo industrijcev je govoril inž. Lenarčič poudarjajoč tesno povezanost med inženjerji in industrijci. Naglasil je potrebo, da se povsod v industriji nameščajo samo domače moči, domači inženjerji, da se bomo lahko postopno v industriji osamosvojili. Predsednik ljubljanske inž. občine je zastopal na kongresu mest. Hrovat in je v po-

Poskusite naša odlična vina

PROSEK,
ZLATO KAPLJICO,
VERMOUTH, PLEVAC
na Ljublj. VELESEJMU
v Paviljonu H koja št. 256

PERO KOLIĆ — Dubrovnik

zdravem govoru obrazložil vlogo, ki jo ima inženjer v modernem urbanizmu. V imenu blejskega župana je izrekel dobrodošlico zborovalcem g. Rene Letis, pozdrav v imenu Zdrženja diplomiranih tehnikov je izrekel g. Janez Brili, a vrsto pozdravov je zaključil delegat Zdrženja strokovnih klubov tehniške fakultete g. Torkar. Nato so bile odposlane vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in pozdravne brzojavke ministrom za gradbe, za trgovino in industrijo, za gozdove in rudnike in pa za promet.

Govor o Nikoli Tesli

Predsednik združenja inž. Tomić je za tem v jedrnatih besedah proslavil našega velikega genija tehnika Nikolo Teslo, ki mora biti vsem Jugoslovenom, zlasti pa še inženjerjem zmerom svetel vzor ne samo umskega delavca, ki nesebično ustvarja

Pri težki stolici, napinjenosti, glavobolu, zaradi zapeke, izčista ena ali dve časi naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenčice

orebavili

FRANZ-JOSEFOVO

vodo

radi tudi bolniki, ki leže in jo

smatrajo za dobroto.

Ogl. reg. št. 2585/36

KAVA HAG VARUJE VAŠE SRCE

PRISTNA, ZDRAVA ZRNATA KAVA NAJFINEJŠE KAKOVOSTI, ZAJAMČENO OPROŠČENA KOFEINA

Sportna nedelja

Državno prvenstvo v lahki atletiki

Letošnje lahkoatletsko prvenstvo je nudilo prav klavno sliko — Naš sedanji način tekmovalja se mora izpremeniti

Na zadnji glavni skupščini JLAS v decembru lanskega leta so kakor znano slovenski klubi ostali v manjšini s svojim predlogom, naj bi se obdržal do tedaj veljavni način tekmovalja moštev za vsakoletno prvenstvo države. Z glasovi zagrebških delegatov je bil končno osvojen predlog dela uprave, po katerem se uvažajo za moštveno državno prvenstvo štirje razredi, približno odgovarjajoči kakovosti in zmoglosti tekmovalcev, od najboljših do začasnih. Ker tehnični odbor saveza tudi izpreminjavalnih predlogov slovenskih klubov ni upošteval, so se morali seveda podrediti, če niso hoteli rušiti discipline. S tem, da so prevzeli novi način tekmovalja, seveda še ni rečeno, da je padla zadnja beseda in upamo, da se bo na letošnji skupščini to vprašanje rešilo, kar je tudi nujno. Klubi kot celota so z nastopom na tem prvenstvu pokazali svojo voljo do pozitivnega dela, vendar je bil videz tega tekmovalja vključ vsemu zelo neresen. Vprašanje je, če je tako poimovanje sporta še pravilno. Rezultati, ki so bili pri tem tekmovalju doseženi, so razen par izjem le povprečne vrednosti. Res je, da je zaradi slabega vremena bil teren zelo težak, vendar je tudi velika večina tekmovalcev pokazala premalo volje za nastop. Slika, ki se je od prejšnjih tekmovalj, kjer je nastopalo na moštvenem prvenstvu po več sto atletov spremeni do žalostnega stanja, ko so nastopili le po dva ali nekaj več atletov v vsaki disciplini, ne more biti za naš lahkoatletski sport prav nič razveseljiva. Pred važnimi tekmovalji, meddržavnimi srečanji in pripravami za olimpiado bi bilo vsekakor nujno, da bi se pridružitve večjega obsega organizirale na drugačen, resnejši način.

V prvi polovici tega meseca čaka našo državo važno srečanje v dvoboju s Čehoslovaki. Iz rezultatov letošnjega moštvenega prvenstva je seveda težko ugotoviti formo posameznih atletov, ki pridejo v poštev za reprezentanco. Treba bo zato upoštevati uspehe v Gradcu, oziroma onih atletov iz Zagreba in Beograda, deloma iz troboja, ki je bil prav te dni v Bukarešti. V državno reprezentanco za Prago bo moralo priti vsaj 6 do 7 Slovencev, med njimi ing. Stepišnik, Bručan in Zupancič od Ilirije ter Krevs, Goršek in Gabrček od Primorja. Goršek je trenutno v odlični formi in je brez vsake konkurence tekkel v nedeljo na 800 m 1:59,8 kar je samo za nekaj desetink slabše od obstoječega državnega rekorda. Tudi ing. Stepišnik je v stalni zelo dobri formi. Ostali uspehi doseženi na letošnjem moštvenem prvenstvu, ki pa še ni zaključeno — saj se v Zagrebu celo pričelo še ni in lahko traja do 12. julija — so le srednje vrednosti.

MLADIM MATERAM in ženam pomaga po večkratni nesečnosti naravna

FRANZ-JOSEFOVA

voda — grenčica največkrat je v malih količinah, za redno delovanje črevesja.

Ogl. reg. 8. br. 3047/33

V nedeljo so bili doseženi tile uspehi:

V Ljubljani

100 m: (I. razred) 1. Skušek (Pr.) 1:18, 2. Stropnik (I.) 1:24, 3. Safošnik (I.) 1:28. III. razred 1. Weibl (Pr.) 1:22, 2. Riher (I.) 1:28, 3. Košir in Tiran (Pl.) 1:30.

800 m, I. razred: Goršek (Pr.) 1:59,8, brez posebne konkurence, zelo težak teren. 2. Skrakar F. (Pr.) 2:04,6, 3. Bručan (I.) 2:07,2.

1500 m, III. razred juniorji: 1. Košir (Pl.) 4:24,1. Košir je velik talent, 2. Tiran (Pl.) 4:58,2.

Troskok I. razred: 1. Svetek 1232, 2. Jerančič 1185, 3. Grünfeld 1147, 4. Safošnik 1098 (vsi Ilirija).

Daljšina, III. razred: 1. Pregelj (Pl.) 544, 2. Vidler (Pl.) 502, 3. Karmelut (I.) 502.

Disk, I. razred: ing. Stepišnik (I.) 58,35, 2. Kajfež (Pr.) 34,45, 3. Jeglič (I.) 33,86. II. razred 1. Banko 30,15, 2. Illovar 25,16 (oba Ilir.), III. razred 1. Kosce (Pr.) 33,00, 2. Pogačnik 29,44, 3. Pavlin 20,13 (oba Ilir.).

Kopje I. razred: 1. Dečman (I.) 4078, 2. Pukel (I.) 4024, 3. Kajfež (Pr.) 3749, 4. Jerančič 3515. II. razred 1. Illovar 36,52, 2. Banko 34,01 (oba Ilir.), III. razred 1. Weibl (Pr.) 29,98, 2. Pavlin 28,23, Pogačnik 26,85 (oba Ilir.).

Skok ob palici: Skakal le Oroszy (Il.) 3 m.

Tek 10 km. Nastopil le Kvas (Il.) 35:42 min.

Skok v višino III. vezred jun. Višino 140 dosegli: Bratovž in Karmelut (oba Il.) ter Horvat in Rasperger (oba Pl.).

Stafeta 4 x 100 m III. razred: Nastopila le Planina v postavi Šalchar, Pregelj, Rasperger, Vider 55,3 sek.

V Mariboru

Maribor, 1. junija

Včeraj in danes se je vršilo v Mariboru moštveno prvenstvo države v lahki atletiki. Kljub komplikiranim tekmovalnim pogojem — delo tehn. referenta g. Dobrina, ki mariborskim klubom niso najboljše konvenirale, so se tega tekmovalja udeležili prav vsi mariborski klubi (letos prvič v večjem številu tudi ISSK Maribor). Klubi so tekmovali v sledečih razredih:

Maraton v II. in III. in IV. razredu, Rapid v III. in IV., Maribor v IV. razredu, le Zelezničar je nastopil v vseh štirih razredih.

Posamezni klubi so dosegli tole število točk:

Maraton v II. r. 13.263 točk in v IV. r. 3748, skupno 17011 točk;

Rapid v III. r. 5.558 točk in v IV. r. 3203, skupno 10761 točk.

Maribor samo v IV. r. skupno 2985 točk; Zelezničar v I. r. 22.710 točk, v II. r. 10.178, v III. r. 6661 točk ter v IV. r. 4017 točk skupno v vseh razredih 43.866 točk.

Udeležba je bila precej številna, vendar je radi praznikov manjkalo več odličnih atletov.

Med rezultati je posebej omeniti tek Kanglerja na 10.000 m, ki predstavlja s časom 32:58,1 nov državni rekord, ki pa radi prevelikega števila navzočih sodnikov ne more biti priznan.

V posameznih disciplinah so bili doseženi tile rezultati:

tek 100 m: 1. Stropnik in Venuti oba 12, 3. Vidler (Mrt.) 12,1;

tek 200 m: 1. Venuti (Z) 24,4. Starašina (Z) 25,6, 3. Ledinec (Z);

tek 400 m: 1. Koser (Mrt.) 56,8, 2. in 3. Mohamed (Z) in Struel (Mrt.) 58,1;

tek 800 m: 1. Ledinec (Z) 2:14,6, 2. Herić (Z) 2:15,1, 3. Gomolj (Mar.) 2:15,4;

tek 1500 m: 1. Stefančič (Mrt.) 34,3, Struel (Mrt.) 4:36, 3. Cigler (Mrt.) 4:37;

tek 5000 m: 1. Podpečan (Z) 17:16,2, 2. Hoš (Mrt.) 18:03,1, 3. Skamlec (Mrt.) 18:12;

tek 10.000 m: 1. Kangler (Z) 32:58,1, 2. Krajnc (Z);

tek 110 zapreke: 1. Lipovšek (Mrt.) 19,2, Fika (Mrt.) 20,2, 3. Urbanek (Z) 20,6;

Stafeta 4x100 m: 1. Zelezničar I 47,6, 2. Maraton 1:49, 3. Rapid 50,6;

skok v višino: 1. Krajncič (Z) 1,60, 2.—4. Radoslavski (Z) Verzel, Radič (R) 1,55;

skok v daljino: 1. Fika (Mrt.) 5,96, 2. Dovjak (Z) 5,69, 3. Rusjan (Z) 5,68;

skok ob palici: 1. Fika (Mrt.) 3 m, 2.—4. Vitko, Radoslavski, Kovač (vsi Z) 2,80;

troskok: 1. Kleut (Z) 12,37, 2. Stropnik 11,80, 3. Černec 11,13;

met diska, seniorji: 1. Mohamed (Z) 31,65, 2. Puharič (Z) 34,19,3, Radič (Z) 31,65;

met diska, seniorji: 1. Krajncič (Z) 31,15, Lužar (Mrt.) 30,82, 3. Brenc (Mrt.) 30,33;

met krogel, seniorji: 1. Mohamed (Z) 11,28, Urbanek (Z) 10,93, Kleut (Z) 10,84;

met krogel juniorji: 1. France (Z) 15,31, Radko (Mrt.) 13,95, Linsner (Z) 13,37;

met kopja, seniorji: 1. Basambo (Z) 42,55, Musnig (R) 40,22, Puharič (Z) 39,28;

met kopja juniorji: 1. Lipovšek (Mrt.) 42,46, Brenc 34,40, Krajncič (S) 35,90;

Tekmovalje je izvedlo tukajšnje poverništvo pod vodstvom poverjenika g. Venutija in s sodelovanjem sodniškega zbora v popolnem redu.

Rada se peni,

še bolj osvežuje,

izdatna pri uporabi.

NIVEA PASTA ZA ZOBE

Normalna tuba 6.— Din, velika dvojna tuba 10.— Din.

Binkoštni nogomet

V Čakovcu prvenstvo, v Ljubljani brzoturnir, v Celju dve mednarodni tekmi — Ljubljana je bila v Borovem

Prvenstvo LNP se nagiblje h koncu. Na binkoštno nedeljo se je vršila v Čakovcu prvenstvena tekma med ljubljanskim Hermesom in SK Čakovec. Čakovec je po porazu v Ljubljani. Hermes je zaradi tega poraza padel na zadnje mesto. Ker je mariborski Zelezničar svojo zadnjo prvenstveno tekmo prepuštil Ljubljani par forfait, je tablica sedaj tale:

Ljubljana 5 4 1 0 16:5 9
Zelezničar 6 2 1 3 8:12 5
CSK 5 2 0 3 14:12 4
Hermes 6 2 0 4 10:19 4

Preostaja torej samo še tekma med Ljubljano in CSK, ki se bo vršila v Čakovcu. Ta tekma utegne še vplivati na zasedbo drugega mesta. Ako si Čakovec izvojuje samo eno točko, lahko zasede II. mesto in potisne Zelezničarja na tretje.

ČSK : Hermes

7:0 (2:0)

Čakovec, 31. maja.

Ob velikem zanimanju občinstva se je danes vršila prvenstvena tekma med čakovčkim SK in ljubljanskim Hermesom. Čakovčani so to tekmo smatrali kot nekako prestižno vprašanje, da popravijo poraz 0 : 5, ki so ga nedavno doživeli od Hermesa v Ljubljani. Revanža se jim je tudi posrečila. Hermes je dobil v svojo mrežo nič manj kot 7 golov. Domačini so igrali precej ostro. Sodil je g. Jordan.

Jadranov brzoturnir

V nedeljo je Jadran priredil na svojem igrišču brzoturnir, na katerem so sodelovali poleg prireditelja še Amater iz Trbovelj, Grafika in Reka. Od vodilnih drugorazrednih moštev je torej manjkalo samo Slovan.

Reka—Grafika 1:0

V prvi tekmi je Reka uspelo revanžirati se Grafiki za nedavni poraz. V obojestr.

Gimnazijski lahkoatletski miting v Celju

V petek popoldne je bil na Glaziji v Celju lahkoatletski miting dijakov in dijakinj drž. realne gimnazije v Celju. Doseženi so bili tile rezultati:

Tek na 60 m, dekli: 1. Povh 8,9, 2. Črpinšek 9, 3. Zah 9,9. Deklice: 1. Dolinarjeva 8,5, 2. Mravljakova 9,1, 3. Bonačeva 9,2.

Tek na 100 m: 1. Bonač M. 12,8, 2. Tischerler R. 12,8 (prana dolžina), 3. Gruden M. 12,9.

Tek na 200 m: 1. Tischerler 26,6, 2. Gradišnik Fedor 26,7, 3. Gruden 27,5.

Tek na 1500 m: 1. Zohar O. 4:59,4, 2. Ograjenšek S. 5:33,4.

Skok v višino: Majcen B. Birsa E., Marincšek M. in Bonač M. vsi štirje 150 cm.

Skok v daljino: 1. Domitrovič V. 5,40, 2. Bonač 5,29, 3. Majcen 5,28.

Troskok: 1. Majcen 11,40, 2. Marincšek 11,01, 3. Pirih M. 10,98.

Disk: 1. Majcen 33,21, 2. Marincšek 31,17, 3. Ivančič A. 28,73.

Krogla: 1. Gradišnik Dušan 12,47, 2. Marincšek 12,31, 3. Majcen 12,06.

Stafeta 4x100 m: 1. VII. b razred 52,2, 2. V. b razred 52,2, 3. VI. b razred 54.

Vmes so nastopile deklice z tepo uspešni telovadniki točkami in izvajale elemente gimnastike na udarce na gong, dočim je morala deška telovadba in telovadba na orodju zaradi hudega naliva odpasti.

Na mitingu so bili doseženi lepi rezultati, dokaz, da je telesna vzgoja na celjski gimnaziji na lepi višini. Mitingu je prisostvovalo vse dijaštvo s profesojskim zborom, navzočih je bilo tudi mnogo staršev dijakov in drugih prijateljev mladine.

Frank - Rebra II.

Juniorji: 1. Dervnovšek, 2. Smerdu, 3. Rebra I. 4. Frick.

Prehodni pokal predsednika mestne občine celjske si je priboril Lazar. Udeležba celjskih klubov je bila zadovoljiva.

Tromatch Praga-Bukarešta-Beograd

Bukarešta, 1. junija.

Včeraj in danes se je vršil v Bukarešti lahkoatletski dvomatch med reprezentancami Praga, Bukarešte in Beograda. Zmagala je Praga s 122 točkami, sledila Bukarešta 85 in Beograd 81 točk.

zvezo. Vodstvo je dosegel Jadran z enajst-metrovko, proti kateri so Rečani protestirali. Sledajči pa se po 14 minutni blokadi Jadranovega gola zmajde žoga z mreži. Jadrana. Rezultat 1:1 se tudi v podaljku ni izpremenil.

Reka je po dolgem času pokazala zopet enkrat lepo igro ter samo zaradi nemogočega terena ni zmagala.

Med Jadranom in Reko je končno odločil žreb za Reko, ki pa je vendarle šla brez pokala domov, ker pokala ni bilo...

Celje : Admira (Gradec)

4:0 (3:0)

Celje, 1. junija

SK Celje je povabil za praznike v Celje graško Admiro. Gostje so prišli v Celje v nedeljo popoldne z avtobusom in so bili zaradi vožnje, nekateri pa, ker so se v prejšnji noči delali, precej utrujeni, kar je popoldne znatno vplivalo na njihovo igro.

Ze takoj v začetku tekme, ki je bila v Celju popoldne na Glaziji, se je videlo, da so domačini na polzkih tleh sigurnejši in pričeili se diktirati oster tempo. V 10. minuti je Ahtik po lepem prodoru potresel mrežo gostov. 1:0 za Celje. Nekaj minut pozneje povisa Presinger II na 2:0. Graški vratar Šaurug reši nekaj situacij zelo lepo, v 20. minuti pa ne more preprečiti tretjega gola za Celje po Presingerju I.

V drugem polčasu je postala igra zaradi dežja precej monotona. Gostje so se trudili, da bi popravili rezultat v svojo korist, a jim ni uspelo. Tik pred zaključkom tekme pošlje Dimitrijevič žogo v mrežo in postavi končni rezultat.

Gostje so igrali prav lepo in požrtvovalno, a niso bili kos domačinom. Tekmo je sodil g. Vebel objektivno in v splošnem zadovoljivo.

V nedeljo je Olimp na svojem igrišču premagal ljubljansko Svobodo v razmerju 4:2 (4:0).

Vsem Vašim željam ustrezajo naše nove

„Posebno izdelane obleke“.

Najnovejši kroj, vestna izdelava, v kakovosti enakovredne oblekam iz drugega inozemskega sukna.

TIVAR OBLEKE.

Celje : Admira 6:1 (1:1)

Celje, 1. junija.

Danes se je vršila revanžna tekma med moštvom Celja in graško Admiro. V prvem polčasu je bila igra izenačena, po odmoru pa so domačini pritisnili ter bili stalno v premoči. Tekma je bila le delno zanimiva, ker je spet kvaril dež.

Gole za Celje so zabili Pressinger I v 40. min. prvega in v 6. in 11. drugega polčasa, Ahtig pa v 27. in 42. ter Gobec II v 28. min. drugega polčasa. Častni gol za Admiro je zabil v 5. min. prvega polčasa Kertner. Sodil je g. Vebel ležerno.

V predtekmi je mladina Celja porazila mladino Jugoslavije s 4:0 (3:0).

Zmaga SK Ljubljane v Borovem

Borovo, 1. junija.

Danes je gostoval v Borovem SK Ljubljana, ki je igral proti močnemu klubu tamnošnje tovarne Bata. Ljubljančani so pokazali zelo lepo igro ter so tudi zmagali z 1:0. Zmagonosni gol je zabil Pupo.

Ostale nogometne tekme

Beograd: Proslava 25-letnice BSK, Viena.

Mariborski dogodki

Maribor, 1. junija.

Binkoštna sobota in nedelja sta bili v znamenju velikega nalava na tukajšnje potoke. Gneča je bila zlasti na binkoštno soboto tolika, da so se vlaki morali pojačiti. Samo »Putnik« je v predbinkoštnih dneh kasiral na prodanih vozovnicah preko 50.000 dinarjev. Ni pa bilo tradicionalnega binkoštnega nalava v okoliske izletne in pohorske in kozjaške planinske postojanke. Vzrok je bil v tem, ker je vreme kazalo nezanesljivo stanje. Na binkoštni ponedeljek pa se je ta nesigurnost umaknila nepričakovano deževju, ki je povzročilo, da so prišli razni lokali, predvsem kavarne v centru mesta, na svoj račun. Živahno vrvenje pa je bilo tudi okoli stolnice, kjer je mariborska in okoliška mladina bila delezna birmskega veselja.

Karbutz izpuščen

Zaradi posrečenega alibija, ki ga je podal brezposelni sofer Karbutz, ki je bil osumljen soudeležbe pri vlom v tukajšnje podružnico Zadrugne gospodarske banke, je policija izpustila Karbutza na svobodo. Preiskava se je obrnila v popolnoma drugo smer.

Zbor brez govorov

Zanimiv sestanek je bil včeraj na prvi praznik v gostilni »Vinskem hramu« Vetrinjski ulici. Tamkaj so se namreč zbrali k običnemu zboru mariborski in okoliški gluhohe. ki imajo tudi svojo organizacijo. Mnogi navzočni so z zanimanjem

na-Jugoslavija 3:1 (1:0), BSK—Slavija (Sofija) 7:1 (4:0). Jugoslavija—Slavija 6:1 (3:0), BSK—Vienna 1:0 (0:0).

Zagreb: Turnir Hrvatskega Radiša: Gradjanski—Bačka (Subotica) 7:2 (3:1), Hajduk (Split)—Sask (Sarajevo) 4:0 (2:0). Drugi dan: Bačka—Sask 5:2 (2:1), Gradjanski—Hajduk 3:0 (1:0). Zadnja tekma je bila v 37. min. drugega polčasa predčasno zaključena, ker so se igralci stepli.

Subotica: Sand-Zak komb.—Hask 4:1 (0:1). Sarajevo: Slavija—Hajluk 3:2 (3:2). Zadnja prvenstvena tekma. Slavija je prvak SNP.

Praga: Bratislava : Sparta 1:0 (1:0), Slavija : Kladno 3:1 (1:0).

Budimpešta : Italija : Madžarska 2:1 (1:0). Madžarsko olimpijsko moštvo: reprezentanca Krakova 3:2 (1:1).

Dunaj : Rapid : Ferencvaros 5:3 (0:2), Austria : Triestina 2:1 (1:0), Austria : Ferencvaros 4:0 (1:0), Rapid : Triestina 8:0 (2:0).

Bukarešta : Liverpool : Venus 4:1 (1:0).

Brno : Wacker (Dunaj) : Zidenice 2:1 (1:0).

Lviv : Admira (Dunaj) : Pogon 3:1 (1:0).

Propagandni table tenis turnir v Celju

Celjska Jugoslavija je priredila v nedeljo I. propagandni table-teniški turnir pod pokroviteljstvom predsednika celjskega moštvenega odbora g. Mihelčiča. Turnirja so se udeležili poleg državnega prvaka Marinka tudi člani Ilirije, Lazar, Dervnovšek in Smerdu iz Ljubljane ter vsi celjski klubi. Rezultati so bili:

Single gospodov: 1. Lazar, 2. Dervnovšek, 3. Marinko, 4. Čoh. Lazar - Dervnovšek 3:0, Lazar - Marinko 3:0, Lazar - Čoh 3:0, Dervnovšek - Marinko 3:1, Dervnovšek - Čoh 3:1.

Moštva: 1. Ilirija (Lazar - Dervnovšek), 2. Jugoslavija, 3. SK Celje, 4. Olimp.

Double gospodov: 1. Marinko - Smerdu, 2. Lazar - Dervnovšek, 3. Čoh - Furlan, 4.

Kolesarski podsavez »Ljubljana« poziva vse včlanjene dirkače, da se gotovo udeležijo dirke olimpijskega dne, ki bo v nedeljo 7. t. m. ob 14. na znani krožni progi Zgornja Siska — Koseze — Podutik — Glince — Dravice — Zg. Siska (8 km), ki se prevozi petkrat. Dirkači se morajo javiti na startu najkasneje ob 13. z ozirom na važne zadeve v petek ob 20. pri Amerikancu seja vseh klubskih zastopnikov.

SK Ilirija. Redna seja upravnega odbora drevo ob 20.30 v dnevni sobani kavarne Emona. Načelniki sekcij in drugi funkcionarji naj pripravijo izbrana mesečna poročila (Hazenka Sekcija). Drevo od 18.

Teden dni filma

Zgodovina Srednje Afrike v filmu

V seriji prvovrstnih filmov, ki nam jih daje Elitni kino Matica, bomo videli v kratkem spet novo mojstrovino. Paramountov film »Vihar nad Afriko«. Po »Kleopatrin«, »Bengaliju« in »Križarjih« je to že četrty v »Vesti« velefilmov, ki so v zadnjih dveh sezonah priskrbeli tej filmski družbi velik ugled. Seveda so tudi vsi ti filmi stali milijone, saj so zahtevali ogromne režijske stroške za inscenacije.

Afrika je celina, kamor so uprte oči vseh veselih. Kolonialne države se dobro zavedajo, da je bodoče središče Afrike Sudan. ne morda Abesinija. Za Anglijo ni samo zaradi tega pomemben, ker veže Severno in Južno Afriko, ampak še bolj zaradi tega, ker je zemlja bodočnosti za pridelovanje bombaža. Še važnejše pa je vprašanje vode. Beli in Sinji Nil se zlivata prav pri Kartumu, glavnem mestu anglo-egiptijskega Sudana.

Ime Kartum je nerazdružljivo zvezano z boji Mahdija, ki je umrl pred petdesetimi leti. V Omdurmanu so ga pokopali v prelepem mavzoleju, toda dolgo ni počival tam. Angličani so raztresli njegov pepel na vse vetrove — a vendar je še danes v Afriki na stotine zagriženih mohamedancev, ki jim je ime tega upornika sveto.

Pred petdesetimi leti je po vsem svetu odmevalo Mahdijevo ime. Okoli leta 1880. se je pojavil. Prebivalci na majhnem otoku sredi belega Nila. V njem so videli Mohamedanci naslednika svojega preroka in obnovitelja njegove nekdanje moči. Verniki so pripovedovali čudeže o njegovi modrosti in pobožnosti. Nekega dne je dvignil množico in začel oblegati Kartum. Izstradal je mesto in ga prisilil, da se vdalo.

Tedaj se je odločila Anglija, da bo poselila vmes. Poslala je generala Hicksa, enega svojih najboljših vojskovodij, proti upornikom, ki jih je bilo že 100.000. da niti ne govorimo o 20.000 angelih, ki so se borili v njihovih vrstah. kakor je trdil Mahdi Hicks je padel. Potem so poslali Angličani še generala Gordona, ki se je nekaj let prej izkazal pri uporih na Kitajskem. Dobro je začel in vse je že kazalo, da bo zmagal. Toda iznenada se je obrnilo. Kartum je prišel v nevarnost, toda Gordon ga ni izpraznil, kakor mu je bilo ukazano, ampak je ostal. Tedaj so Mahdijevi pristavi mesto spet obkolili. Pričakovana angleška pomoč ni prišla. Bila je sicer poslana, toda med potjo so jo mahdijevci napadli in

jo zadržali. Med tem pa so razdražene tolpe vdrle v Kartum in hrabri Gordon je padel pod sulicami. Mahdijeva zmaga je bila popolna. Tedaj pa je Mahdi iznenada še tisto leto umrl.

Po njegovi smrti je šlo vse navzdol, vendar pa je trajalo še dobrih deset let, preden je Kitchener nazadnje premagal mahdijevce in pomiril Sudan. Leta 1898. je zavel Omdurman in razdril Mahdijevo grobnico. Naslednje leto so nastali spet novi spori. Od druge strani so začeli siliti v Sudan Francozi in le malo je manjkalo, da se takrat ni začela francosko-angelska vojna.

Pogled v življenje angleških čet, ki varujejo tam pod žgočim solncem v najtežavnejših razmerah gospodstvo svoje domovine, nam daje film »Vihar nad Afriko«. Dva oficirja angleške kolonialne armade stojita v središču. In ženska med njimi. Dva čisto različna tipa. Eden živ, brezskrben konjenik, drugi pa mrk in skrivnosten. Iz takšnega lesa, iz kakršnega je bil ustvarjen legendarni polkovnik Lawrence.

Učinkoviti prizori kažejo naporno službo in boje teh ljudi, ki se nikoli ne končajo. In to niso samo boji z domaćini — še hujši so boji s prirodo in podnebjem. To je film o bojih angleških vojakov, ki nikoli ne poznajo konca vojne, o bojih na meji civilizacije. Edinstveno delo, ki ga nihče ne bi smel zamuditi.

Z A C A S A

GOSTINSKEGA KONGRESA
se dajejo gospodom
HOTELJIRJEM
GOSTILNICAARJEM,
in **KAVARNARJEM**
brezplačne
pokušnje

skrbno negovanih točilnih vin po raznih cenah (od najlažje do najfinišje kakovosti) — iz kleti Vinogradniškega veleposredstva

CLOTAR BOUVIER,
Gornja Radgona.

Te brezplačne pokušnje in najugodnejša ponudba so ves dan na razpolago v gostilni zastopnika, gospoda

KAREL FAVAI
Ljubljana 7 — Celovška cesta št. 44.

Uslužbenci

socialnega zavarovanja

o svojih stanovskih potrebah in težnjah

Ljubljana, 1. junija. Zveza uslužbencev socialnega zavarovanja iz vseh krajev države je imela v nedeljo glavno skupščino v avstrijski OUDZ. Na zborovanje je prislo 38 delegatov, ki so zastopali 13 organizacij. Otvoril je zbor predsednik dr. Adžija iz Zagreba. Kongres so nato pozdravili v imenu SUZOR in OUDZ dr. Kuhelj, v imenu Zveze bolniških zdravnikov dr. Dereani, v imenu Pokojniškega zavoda dr. Vrančič, za Centralno tajništvo delavskih zbornic in Zvezo zasebnih nameščenecv g. Golmajer, za Zvezo grafikov g. Kosem, za ORS iz Zagreba bivši predsednik SUZOR g. Heramina, nato pa še zastopniki organizacij iz Ljubljane, iz Ljubljane pa g. Petrič.

Po uvodnem govoru dr. Adžije, ki je podal sliko sedanjega položaja uslužbencev socialnega zavarovanja Jugoslavije, in tudi kratak pregled dela, je sledilo poročilo tajnika g. Flega, ki je v glavnem izpolnilo predsedniško poročilo in predlaga članek o delu uprave, ki je objavljen v strokovnem glasilu »Socialni uslužbenik«. Glasilo prinaša tudi poročilo o stanju blaginje.

Po poročilih nadzornega odbora je bila stari upravi podana razrešnica, nato je pa o nalogah, stanju in potrebah delavskega zavarovanja in zakonske zaščite

delavca v Jugoslaviji poročal g. Steranovič, o službenih problemih naših dnevničarjev in strokovnem osebju g. Pogrančič, o poslovnem redu za krajevne organe osrednjega urada g. Miklar, o službenih in pacinih odnosih uslužbencev delavskega zavarovanja g. Miletič, Hütter in Smajdič.

Za vsak referat so bili sestavljeni ustrezni odseki, ki so izdelali resolucije v smislu reformatov. Kongres je bil ob 13. prekinjen in se je nadaljeval ob 16. Sprejete so bile številne resolucije kakor tudi predlog o izpolnitvi službenega pravilnika. Ena resolucija se tiče poslovnega reda za službo in uslužbenca kakor tudi za samo ustanovo socialnega zavarovanja in bo predložena v uvaževanje SUZOR. Druga obširna resolucija naglašala potrebo čimprejše ureditve delavskih in plačilnih odnosov uradovih dnevničarjev in strokovnega osebja ter zahteva, da znaša odpovedni rok za dnevničarje dva meseca, po dveh letih tri mesece, po 10 in ali več letih šest mesecev. V primeru bolezni in nesposobnosti za delo pripada dnevničarjem in strokovnemu osebju po enem letu službe redna plača skozi šest tednov, a po tem še nadaljnjih šest mesecev polovica rednih dohodkov. V tem času se služba ne more odpovedati. Plače dnevničarjev in strokovnega osebja naj se regulirajo na osnovi njihove kvalifikacije in odgovornosti v službi na principu: za enako delo tudi enako nagrado! Minimalna plača dnevničarjev in strokovnega osebja, ki vrši dolžnost uradnika, po enem letu službe ne more biti manjša od plače najnižjega položaja in kategorije C, a plača dnevničarja-služitelja ne more biti manjša od minimalne plače kategorije D. Pri razpisu sistemiziranih najnižjih mest imajo prednost uradovi dnevničarji. Vse uslužbenec-dnevničarje je treba zavarovati pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani, a prispevke plačuje v celoti osrednji urad za zavarovanje delavcev. Med obojimi vajami imajo dnevničarji in strokovno osebje pravico do rednih dohodkov, a službeno razmerje v tem času

ni prekinjeno. H koncu zahteva resolucija, da se čimprej regulirajo službeni odnosi lekarniških sodelavcev in pomožnega osebja v uradovih lekarnah.

Zvečer so se kongresisti zbrali v restavraciji Zvezdi, kjer je bil banket, a danes so napravili izlet na Bled preko Vintgarja.

Krojač — dedič milijonov

Ubožen šibeniški krojač, po rodu Slovenec, se je moral za svojo dediščino boriti — z gangsterji

Šibenik, 1. maja. Po Šibeniku se je te dni razširila vest, da je siromahni krojač Peter Berce, po rodu Slovenec z Bregane, postal milijonski dedič. Vest se je izkazala za resnično. Brat Petra Berceja Martin je pred 30 leti pobegnil v Dunaj, kjer je služil vojake kot enoletni dobrovoljec, ker so ga avstrijska oblastva preganjala zaradi njegovega nacionalizma. Kot vojaški begunc se je pretihotal v Italijo, odkoder se je napotil v Ameriko. V Zedinjenih državah je več let opravil najrazličnejša dela. Potem se je posvetil trgovini z nepremičninami in si pridobil znaten kapital. Pozneje je postal ravnatelj neke tvornice in je bil delničar neke železniške družbe. Ob smrti je bil lastnik velikega nebotičnika v NewYorku.

Decembra l. 1934 je Martin Berce umrl za hudo srčno boleznijo. Ameriška oblastva so nekaj časa brezuspešno iskala dediča. Pa se je za dediča prijavila neka

Margareta Fridmanova, češ, da je pokojnikova prijateljica in da ji je pokojnik pred smrtjo obljubil podedovanje. Pri tem se je Fridmanova poslužila zvijače. Pisala je pokojnikovemu bratu Petru v Jugoslavijo, da je Martin Berce zaradi raznih spekulacij čisto obubožal.

Petru Berceju se je videla reč sumljiva, pa je to javil našim oblastvom in naš konzul v NewYorku g. Janković je ugotovil, da se je Margareta Fridmanova v družbi z več mladimi pustolovci hotela na sleparški način polastiti Bercetove zapuščine. Na intervencijo našega konzulata je newyorška policija aretirala Fridmanovo in več njenih pajdašev gangsterjev.

Vse kaže zdaj, da bo šibeniški krojač dobil milijone. Pravijo, da je vsa zapuščina cenjena na 20 milijonov dinarjev. Sam srečni dedič računa, da jih bo dobil le kakšnih 15, ko bo vse nepremičnine v Ameriki prodal, ker jih kot tuji državljani v Ameriki ne more sam posedovati.

Zahteve samoupravnih hranilnic

V soboto popoldne popoldne je imel Savez hranilnic kraljevine Jugoslavije v Ljubljani svoj občni zbor, ki so mu prisostvovali delegati samoupravnih hranilnic iz vse države. Zveza jugoslovenskih hranilnic, ki je sama članica Saveza hranilnic kraljevine Jugoslavije, je opoldne priredila delegatom v hotelu Union kosilo, na katerem je številne delegate pozdravil predsednik zveze ravnatelj Pretner, za pozdrav pa se je v imenu gostov zahvalil predsednik Saveza zagrebški župan g. Rudolf Erber.

Delegati so se nato podali na skupščino, ki je bila v magistratni dvorani v navzočnosti zastopnika banske uprave načelnika dr. Hubada in načelnika dr. Marna ter župana dr. Adlešiča. Skupščino je otvoril predsednik g. Rudolf Erber. Po njegovem poročilu je imel g. Ivan Hiter daljše predavanje o postanku, razvoju in zaslugah slovenskih hranilnic. Med drugim je navedel vzroke, ki so dovedli do imobilnosti naših denarnih zavodov, in je moralo od 29 slovenskih hranilnic priti za zaščito 12 hranilnic, dočim je ena prešla v likvidacijo. Govoril je še predsednik ljubljanske Mestne hranilnice dr. Kamušič, nakar je tajnik saveza dr. Račić podal obsežno poslovno poročilo, ki med drugim navaja, da so znašale hranilne vloge pri vseh hranilnicah v Jugoslaviji lani ob koncu leta 1930 milijonov Din (prejšnje leto 1928). Skupščina je še obširno razpravljala o uvedbi enotnih predpisov za poslovanje hranilnic, ki so potrebni, ker se nimamo enotnega zakona. Ob zaključku so bile sprejete naslednje resolucije:

Savez hranilnic kraljevine Jugoslavije je na svojem 5. rednem občnem zboru v Ljubljani 30. maja 1936 na podlagi podanih poročil soglasno sklenil naslednjo resolucijo: Ugotavlja se, da dozdaj niso bile upoštevane vitalne potrebe naših samoupravnih hranilnic, navedene v številnih predstavkah merodajnim faktorjem, zlasti pa v njihovi »Prošnji visokim upraviteljem kraljevine Jugoslavije« od junija 1935.

Ker se zaradi tega samoupravne hranilnice, ki so najprimernejše ustanove za narodno varčevanje in v naši državi ne morejo uspešno razvijati ustvarjanja narodnega kapitala, apelira Savez hranilnic kraljevine Jugoslavije ponovno na merodajne faktorje ter jih prosi:

1) Čim prej naj se izda zakon o hranilnicah, ki naj ustvari enotno in sodotnim razmeram, in potrebam primerno pravno podlago za ohranitev in uspešnejši razvoj samoupravnih hranilnic. Zakon naj izenači hranilnice kot obkoreistne in dohodnele zavode tudi z onimi privilegiranimi državnimi denarnimi zavodi, ki se petajo z zbiranjem in upravljanjem prihrankov, t.j. s Poslovo hranilnico in Državno hipotekarno banko, posebno glede davkov, taks, pospeševanja sodnega postopka, kreditiranja pri Narodni banki ter glede izvzemanja hranilničnih terjatev od zasitnih uredb, ker se brez tega izenačenja očitno favorizirajo ti državni denarni zavodi, ki konkurirajo našim samoupravnim hranilnicam.

Z istim zakonom naj se istočasno derogirajo ali takoj novelirajo: a) člani 5., 40. in 117. z. zakona o Državni hipotekarni banki ter b) člen 160. zakona o nespornem postopku v tem smislu, da se more denar, ki je naveden v členu 5. zakona o Državni hipotekarni banki (pupilni denar) neomejeno naglati v samoupravne hranilnice kraljevine Jugoslavije. Priporočiti je treba, da je bil načrt zakona o hranilnicah izdelan že leta

1927. in da je bil s sodelovanjem Saveza hranilnic kraljevine Jugoslavije že predelan, tako da je bilo od merodajne strani napovedano njegovo sprejetje v zasedanju Narodne skupščine v l. 1933. S tem zakonom bi končno naše hranilništvo dobilo podlago, kakor jo ima hranilništvo v vseh naprednih državah.

2) Da se izboljša težaven položaj večjeje števila naših samoupravnih hranilnic, je potrebno: a) da državni privilegirani in dozdaj favorizirani denarni zavodi s cesijo prevzema od naših samoupravnih hranilnic hipotekarno in obšinska posojila ali b) da onim občinam, ki so zadolžene pri svojih hranilnicah, podeljujejo posojila, da poravnajo obveze pri svojih hranilnicah.

3) Da se končno reši vprašanje likvidacije predvojnih avstro-ogrskih rent, ki so jih morale naše hranilnice dokupiti v korist države, kakor tudi vprašanje likvidacije avtonomnih posojil in terjatev pri Poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti.

4) Da se brez odloga rešijo predstave Saveza hranilnic kraljevine Jugoslavije, da se le-te izvzamejo iz uredbe o zaščiti kmetov ter iz prisilnega članstva pri združenjih bančnih zavodov.

Naše gledališče

Drama
Torek, 2.: Zaprtlo (gostovanje v Kranju: Prva legija).

Sreda, 3.: Tiran. Red Sreda.

Opera
Torek, 2.: Zaprtlo.

Sreda, 3.: Kavaler z rožo. Red B.

Drama. Poslednja dijaška predstava v letošnji sezoni bo v petek 5. l. m. ob 15. Uprizori se Laveryeva drama Prva legija. Veljalo bodo cene od 14 Din navzdol.

Opera. Pripravlja se uprizoritev Leharjeve opere »Vesela vdova« v novem Stritofovem prevodu, v novi zasedbi in inscenaciji. Glavno vlogo ima Gungjenčeva Dirigira kapelnik Stritof. Premiera bo ob koncu tedna.

Ali je Vaša koža MRTVA ali živa?

Koža, ki jo jemava zaradi pomanjkanja prave hrane, lahko spet bujno oživi in se razcvete v polni mladosti. Suha, ovenela koža, na videz mrtva, brazde in gube — vse to so posledice pomanjkanja gotovih vitalnih hranilnih elementov. Ti elementi se sedaj pridobivajo iz skrbno izbranih mladih živali. Vnešeni v človeško kožo, jo napravijo spet svežo in mlado. To so presenetljivi rezultati zdravstvenih raziskav, ki jih je na dunajskem vseučilišču izvršil prof. dr. Stejskal. Izključno pravico do odkritja tega profesorja si je pridobila podjetniška skupina Tokalon z ogromnimi stroški. Njegov ekstrakt živih kožnih celic, imenovan »biocela«, je vsebovan samo v kremi Tokalon rožnate barve. Pri poizkusih v bolnišnicah z ženami od 60 do 70 let so gube izginile v šestih tednih (glej celotno poročilo v Dunajskem zdravniškem vestniku).

Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo, rožnate barve vsak večer. Ona hrani in pomlajuje kožo, ko Vi spite. Gube naglo izginejo in v nekaj tednih boste videli za leta mlajša. Čez dan uporabljajte kremo Tokalon bele barve (brez masti). Ona razkranja in odstranjuje zjedalec, zožuje razširjene znojnice ter napravi tudi najtemnejšo in najodpornostno kožo mehko, gladko in belo. Uspešni rezultati so zajamčeni, ali pa se denar vrne.

SORTIRANA VINA

samo iz domačih vinogradov dravske banovine toči v garantirano najboljši kva libeti in vabi udeležence gostilniškega kongresa na poskušnjo v hotel in restavracijo

Kajfež — Florijanska ul.
Izvrstna kuhinja!

Zalostnih src naznanjamo, da je dne 31. maja po dolgi, mučni bolezni preminila naša preobra mama, odnosno stara mama in tašča, gospa

OTILIJA LORGER

POSESTNICA.

Pogreb bo v torek, dne 2. junija ob 17. uri.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 3. junija ob 7. uri zjutraj.

Dr. Franc Lorger, profesor,
dr. Viktor Lorger, zdravnik,
sinova;
Ludvik Kline, davčni inspektor,
zet;
dr. Erik Kline, zdravnik, in Viktor Lorger, vnuka.

Lia Lorger, ravnateljica v p.,
Mici Kline, Zofija Lorger,
hčere;
Vida Lorger, roj. Mulej,
sinaha;

Telefon 2059

Suha drva
premog
karbopakete
dobite pri

I. POGAČNIK
bonoričeva al. št. 3

Med mestom
in deželo

posreduje Jutrov
mali oglasnik

REMINGTON

15 novih modelov zopet vodi na tržišču pisalnih strojev.

Prodajamo tudi na dolgoročno odplačila po nezvišanih cenah.

Zahtevajte ponudbe, prospekte ali neobvezno predvajanje.

Glavno zastopstvo

Remington tovarne tt. Matador, Zagreb, Ilica 5.

Zastopnik za Ljubljano in okolice:

Ivo Klarič, Ljubljana, Kolodvorska 28-II.

Razstava strojev in prodaja:

Tehnik, Josip Banjai, Ljubljana, Miklošičeva 20
TELEFON 34-19.

Prijetno britje, gladko in brez bolečin.

Skladišče za Jugosl.: Jugofarmacija d. d. Zagreb, odd.: Kozmetika

Naša draga, nepozabna mama, stara mama, gospa
Marija Jurjevčič, roj. Križaj
soproga zvančnika drž. žel. v p.,
je davi, previdena s svetimi zakramenti odšla v boljše življenje.

Pogreb bo na binkoštni torek ob 3. pop. iz domače hiše, Ljubljanska ulica 21, na pokopališču k Sv. Križu. LJUBLJANA, 31. maja 1936.

Žalujoci: **FRAN JURJEVIČ**, soprog, z družinoma **JURJEVIČEVO** in **ZDEŠARJEVO**.